

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 13/2021. (IV. 14.) AB HATÁROZATA

a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21. § (4) és (6) bekezdése egyes szövegrészei alaptörvény-ellenességének megállapításáról és megsemmisítéséről

Az Alkotmánybíróság teljes ülése alkotmányjogi panasz tárgyában – *dr. Horváth Attila, dr. Juhász Imre és dr. Salamon László* alkotmánybírók különvéleményével – meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21. § (4) bekezdésének „ , ha a nyertes pályázó esetében a bíróvá történő kinevezés e törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, illetve ha a nyertes pályázó a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg” szövegrésze, valamint a 21. § (6) bekezdésének „A bíró kinevezése esetén az elsőfokú szolgálati bíróság a bíróvá történő kinevezés feltételeinek meglétét a 4. § (1) bekezdés a), c), d), f), és g) pontjában, a 4. § (2) bekezdésében, valamint az 5. § (1) bekezdésében meghatározottak szempontjából vizsgálja. A bíró áthelyezése esetén az elsőfokú szolgálati bíróság kizárólag a pályázati feltételek teljesülését vizsgálja.” szövegrészei alaptörvény-ellenesek, ezért azokat 2021. szeptember 30-i hatállyal megsemmisíti.

A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21. § (4) bekezdése a megsemmisítést követően a következő szöveggel marad hatályban: „Eredményes pályázat esetén a nyertes pályázó kinevezéséről szóló határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételétől, vagy a nyertes pályázó áthelyezéséről szóló határozatnak a (3) bekezdés szerinti közzétételétől számított 15 napos jogvesztő határidőn belül a pályázaton részt vett és a 13. § szerint el nem utasított pályázó a pályázat eredményével szemben kifogással élhet.” A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 21. § (6) bekezdése a megsemmisítést követően a következő szöveggel marad hatályban: „Az elsőfokú szolgálati bíróság a kifogás tárgyában 15 napon belül dönt. Ha az elsőfokú szolgálati bíróság megállapítja, hogy a pályázatot elnyert személyt e törvénynek a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint nem lehetne bíróvá kinevezni, illetve a pályázatot elnyert személy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg, erre vonatkozó határozatát közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel. Az elsőfokú szolgálati bíróság a kifogás alaptalansága esetén a kifogást elutasítja, és határozatát közli a kifogást előterjesztő pályázóval, a pályázat elbírálójával, valamint a pályázattal érintett bíróság elnökével. Az elsőfokú szolgálati bíróság döntésével szemben további jogorvoslatnak nincs helye.”

2. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.Kpk.45.731/2016/2., 26.Kpk.45.745/2017/5. számú, 17.Kpk.45.771/2017/2. számú és 30.Kpk.45.874/2017/2. számú végzései alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

3. Az Alkotmánybíróság a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény 14. § (1) bekezdése, 15. § (2a) bekezdése, 16. § (2) bekezdése, 18. § (1) és (4) bekezdése, továbbá a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 148. § (1) bekezdése és 152. § (3) bekezdése, valamint a bírói állás-pályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet 5. § (4) bekezdése, 15. §-a, 1. melléklet 1.1. pontja, 9. pontja és 11. pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság e határozatát a Magyar Közlönyben közzé kell tenni.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján különböző bírói pályázatainak elbírálásával kapcsolatban négy alkotmányjogi panaszt nyújtott be.

- [2] Kérelme a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.Kpk.45.731/2016/2., 26.Kpk.45.745/2017/5., 17.Kpk.45.771/2017/2. és 30.Kpk.45.874/2017/2. számú végzései, továbbá a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (a továbbiakban: Bjt.), a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.), valamint a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet (a továbbiakban: KIMr.) egyes rendelkezései ellen irányult. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, I. cikk (1)–(2) bekezdése, II. cikke, VI. cikk (1) bekezdése, XII. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, XXV. cikke, XXVIII. cikk (1), (7) bekezdése sérelmére hivatkozott.
- [3] Az indítvány eredetileg a köztársasági elnök, az Országos Bírósági Hivatal (a továbbiakban: OBH) elnöke és az Országos Bírói Tanács (a továbbiakban: OBT) alapul fekvő határozataira, valamint a bírói álláspályázatok elbírálásának részletes szabályairól és a pályázati rangsor kialakítása során adható pontszámokról szóló 7/2011. (III. 4.) KIM rendelet értelmezéséről és gyakorlatban történő alkalmazásáról szóló 1/2012. (X. 15.) OBT ajánlásra (a továbbiakban: OBT ajánlás) is kiterjedt. Továbbá az indítványozó – az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezményével, a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányával, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartájával összefüggésben – az Alaptörvény Q) cikk (3) bekezdésének, R) cikk (1)–(3) bekezdésének, T) cikk (3) bekezdésének, 26. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének a sérelmét is állította. Indítvány-kiegészítésében azonban e panaszelemeket nem tartotta fenn, ezért ezen indítványi elemek elbírálását az Alkotmánybíróság mellőzte.
- [4] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyek lényege megegyezik: az indítványozó azután fordult az Alkotmánybírósághoz, hogy eredménytelenül pályázott az OBH elnöke által kiírt bírói álláshely betöltésére, és a bírói pályázat eredményével összefüggésben benyújtott kifogását a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (a továbbiakban: KMB) nemperes eljárásban meghozott végzésével elutasította.
- [5] Az első ügyben az indítványozó járásbírói bírónak történő kinevezésére annak ellenére nem került sor, hogy a pontszámok alapján első helyre került a törvényszék bírói tanácsa által felállított rangsorban. A törvényszék elnöke ugyanis eltért a pályázati rangsortól a második helyezett pályázó javára. Az indítványozó szerint a nyertes pályázó a szakmai jártasság hiánya miatt az első három helyezett közé sem kerülhetett volna, így a javára jogszabályszerűen nem is lehetett volna eltérni a felállított rangsortól. Mindezek mellett a pályázati eljárás lefolytatása során elkövetett egyéb szabálytalanságokra is hivatkozott. A KMB 2.Kpk.45.731/2016/2. végzésében mindenekelőtt rögzítette, hogy a bírói pályázat eredményével szembeni jogorvoslat nem minősül a pályázati eljárás egészével szembeni jogorvoslatnak, abban kizárólag a Bjt. 4. § (1) bekezdés egyes pontjainak, (2) bekezdésének és 5. § (1) bekezdésének való megfelelés, valamint a pályázati kiírásban foglalt feltételek teljesítése – a szakmai jártasság kérdése – vizsgálható. A kérelmező pályázatának ismételt értékelésére nem kerülhet sor „sem a pályázati kiírás, sem más pályázatok relációjában”, ami azt jelenti, hogy a bírósági eljárásban nem mérlegelhető felül a bírói tanácsnak, a törvényszék elnökének, az OBH elnökének, valamint az OBT-nek a jogkörébe tartozó értékelés, illetve nem vizsgálhatók az e személyek/testületek eljárásával kapcsolatos felvetések. A bíróság tartalmilag megvizsgálta, de nem tartotta megalapozottnak az indítványozó arra alapított kifogását, hogy a nyertes pályázó nem felelt meg a pályázatban előírt szakmai jártassági feltételnek.
- [6] A második ügyben az indítványozót második helyre rangsorolták a pályázat elbírálása során, álláspontja szerint azonban erre azért került sor, mert az objektív pontszámait hibásan, jogszabályba ütköző módon állapították meg, továbbá szerinte a pályázati eljárás lefolytatása során más szabálytalanságok is történtek. A KMB 26. Kpk.45.745/2017/5. számú végzésében kifejtette, hogy a bírói pályázat eredményével szemben benyújtott kifogás csak arra irányulhat, hogy a nyertes pályázó esetében a bírónak történő kinevezés feltételei nem állnak fenn, így a kérelmező pályázatának ismételt értékelésére nem kerülhet sor, tehát a kérelmező saját pontszámát érintő hivatkozása nem vizsgálható a bírósági eljárásban. Mivel a nyertes pályázó a bírói kinevezés feltételeinek és a pályázati kiírás szakmai jártasságra vonatkozó feltételének megfelelt, a bíróság a benyújtott kifogást mint alaptalant elutasította.
- [7] A harmadik ügyben – amelyben a bírói tanács harmadik helyre sorolta a pályázatok elbírálásakor – az indítványozó az eredménnyel szemben benyújtott kifogását alapvetően arra alapította, hogy a nyertes, a kiírt bírói álláshelyre áthelyezett pályázó nem rendelkezett megfelelő szakmai tapasztalattal, ezért nem felelt meg a pályázati kiírásban foglaltaknak, illetve a legalkalmasabb jelölt kritériumának. Sérelmezte emellett a saját pontszámát, és egyéb, a pályázati eljárás lefolytatásával összefüggő aggályokat is megfogalmazott. Ezek szerinte a pályázat érvénytelenítésére kellett volna, hogy vezessenek. A KMB 17.Kpk.45.771/2017/2. számú végzésében megállapí-

totta, hogy a pályázat nem tartalmazott szakmai jártassági feltételt, a szakmai jártasság csak „jelentős elbírálási szempontként került feltüntetésre”. A nyertes pályázó a bírónak való jogszabályi feltételeinek megfelelt, ezért a bíróság – annak rögzítésével, hogy az alapul fekvő normákkal, a lefolytatott eljárással összefüggő aggályok és a pályázatok értékelése nem képezhetik felülvizsgálat tárgyát – a kifogást elutasította.

- [8] A negyedik ügyben az indítványozót harmadik helyre sorolta a bírói tanács, mivel azonban az első két helyre sorolt pályázó időközben sikerrel pályázott más bírói álláshelyre, a harmadik–ötödik helyre sorolt pályázókat kellett a rangsor első három helyezettjének tekinteni. Végül a rangsортól eltérően a második (az eredeti sorrend szerint negyedik) helyen rangsorolt pályázó bírónak történő kinevezésére került sor. Az indítványozó arra alapította a kifogását, hogy a nyertes pályázó nem felelt meg a pályázati kiírásba foglalt feltételeknek, illetve, hogy a pályázat lefolytatására törvénysértő módon került sor, annak során szabálytalanságok történtek. Ezek szerint a pályázat érvénytelenítésére kellett volna, hogy vezessenek. A KMB 30.Kpk.45.874/2017/2. számú végzése – rögzítve, hogy a pályázati eljárás egészében történő felülvizsgálatára a bíróság nem jogosult – megállapította, hogy bár a szakmai jártasság nem a pályázat feltételeként került meghatározásra, a nyertes pályázó rendelkezett a megjelölt szakmai tapasztalattal.
- [9] 3. Az alkotmányjogi panasz lényege a következőképpen foglalható össze.
- [10] 3.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított – a bírói döntések ellen irányuló – panaszában a KMB által hozott végzések alaptörvény-ellenességét elsősorban abban látja, hogy a bíróság kizárólag a nyertes pályázó szakmai jártasságának a hiányára vonatkozó érveket tette érdemi vizsgálat tárgyává, de az indítványozó kifogásában megfogalmazott egyéb érveket nem, tehát nem tárta fel a tényállást és nem bírálta el az indítványozó valamennyi kérelmét. Az indítványozó egyebek mellett a következő kérdések vizsgálatát kérte a bíróságtól: a nyertes pályázó és az indítványozó objektív és szubjektív pontszámai számításának a helyessége; a Bjt. 15. § (2)–(3a) bekezdésének sérelme azáltal, hogy a törvényszék bírói tanácsa nem hirdette ki szóban valamennyi pályázó előtt az objektív és a szubjektív pontokat, illetve a pályázók összpontszámát, valamint nem hozott indokolt határozatot arról, hogy a szubjektív pontok alapján módosította az objektív pontok alapján kialakult pályázati rangsort, ezért a pályázat érvénytelenségét kellett volna megállapítani; a törvényszék elnökének a pályázati rangsортól való eltérésre vonatkozó döntése, annak indokai, megalapozottsága és a 3/2013. (I. 21.) OBT határozatban foglalt előírásoknak való megfelelése [az Országos Bírói Hivatal elnöke és a Kúria elnöke által figyelembe veendő (vizsgálendő és alkalmazandó) elvekről a bírói álláspályázatok elbírálása során a pályázati rangsортól eltérés esetén című 3/2013. (I. 21.) OBT határozat (a továbbiakban: OBTh.)]; a Bjt. 7. § (2) bekezdésében írt „legalkalmasabb jelölt” kitétel érvényesülése.
- [11] Másrészt az indítványozó úgy véli, hogy önkényes, és a Bjt. 10. §-a megkerülését eredményező bírói jogértelmezésnek tekinthető az a megállapítás, miszerint a szakmai jártasság nem is volt a pályázati kiírásban előírt feltétel.
- [12] Harmadrészt sérelmezi még, hogy a bíróság nem kézbesítette számára az OBH elnökének ellenkérelmét és/vagy annak mellékleteit, illetve amennyiben biztosított észrevételezési jogot, akkor is lényegében kivitelezhetetlen határidejű iratbetekintést engedélyezett a vidéken élő indítványozó számára Budapesten.
- [13] Negyedrész az indítványozó aggályosnak tartja, hogy annak ellenére, hogy a Bjt. 7. §-a szerint a bírói pályázati eljárás nyilvános, nem ismerhette meg – a többi pályázó nevének a kivételével – a pályázati anyagokat és a pályázati eljárás során keletkezett iratanyagot. Erre irányuló kérelmét a többi pályázó személyes adatainak a védelmére való hivatkozással elutasították. Ez azt jelenti szerinte, hogy sem a törvényszék elnökének, sem az OBH elnökének, sem pedig az OBT-nek az eljárása nem átlátható. A kifogás benyújtásakor pedig az állításait „semmilyen adatra, iratra nem tudja alapozni”, továbbá hogy a bíróság a kérelmező által nem ismert iratok alapján dönt, a keletkezett iratok nem nyilvánosak. Általánosságban mindez arra vezet, hogy senki nem ellenőrizheti vagy kérheti számon, hogy a pályázati eljárást a jogszabályokban foglaltak megtartásával folytatják-e le, és hogy valóban a legalkalmasabb személy kerül-e kinevezésre.
- [14] 3.2. A támadott jogszabályi rendelkezések alaptörvény-ellenességét az indítványozó az alábbi érvekkel támasztja alá az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított – konkrét normakontrollra irányuló – panaszában.
- [15] A pályázati eljárás nem nyilvános és nem átlátható, mert a Bjt. 14. § (1) bekezdése nem írja elő, hogy a pályázati eljárás teljes iratanyagát (beleértve ebbe a pályázók pályázati anyagát és bármely, az eljárás során keletkezett iratot vagy döntést) a bíróság központi honlapján elérhetővé kell tenni. Így senki nem ellenőrizheti, hogy

- a bírói pályázatokat a jogszabályokban írtak megtartásával bírálják-e el, és valóban a legalkalmasabb jelölt nyeri-e el a pozíciót. A szubjektív pontok megállapítása és a rangsor-fordítás lehetősége lehetővé teszi a bíróságon belülről érkező pályázók ellenőrizhetetlen favorizálását a külsős pályázók ellenében.
- [16] A Bjt. 15. § (2a) bekezdése nem írja elő, hogy a törvényszék bírói tanácsa a pályázók meghallgatása előtt tájékoztassa a pályázókat a szubjektív pontok megállapításánál figyelembe veendő szempontokról (e szempontokról az indítványozó csak a bírói kinevezést követően a rendelkezésére bocsátott iratanyagból tudott tájékozódni), az objektív pontok alapján kialakított rangsortól való eltérés esetében pedig nincs jogorvoslat.
- [17] A Bjt. 16. § (2) bekezdése nem biztosítja, hogy ha a törvényszék elnöke eltér a bírói tanács által megállapított rangsortól, akkor döntését és annak az indokait az OBH elnökének való felterjesztés előtt közölje az érintettekkel. A törvényszék elnökének e döntését érintően sem észrevételezési, sem jogorvoslati lehetősége nincs az érintetteknek.
- [18] A Bjt. 18. § (1) bekezdése nem írja elő, hogy az OBH elnöke a köztársasági elnökhöz való felterjesztés tényéről tájékoztassa a pályázókat, így ők lényegében csak a bírói kinevezéseket tartalmazó Magyar Közlönyből vagy a pályázati anyaguk visszaküldése révén értesülnek arról utólag, hogy pályázatuk sikertelen volt, ami érinti a kifogás benyújtásának a lehetőségét.
- [19] A Bjt. 18. § (4) bekezdése nem biztosítja, hogy az OBH elnöke a rangsor megváltoztatásáról szóló döntését a pályázókkal írásban, még az OBT-nek való felterjesztés előtt közölje. E döntését érintően sem észrevételezési, sem jogorvoslati lehetősége nincs az érintetteknek, ami önkényes döntésre adhat alapot a bírói kinevezések körében. A jogszabály továbbá nem írja elő azt sem, hogy az OBT a határozatát indokolja, és azt az érintettekkel írásban közölje, és hogy azok arra észrevételt tehesenek, vagy a döntés ellen jogorvoslattal élhessenek. Az indítványozó szerint emellett megkérdőjelezhető az OBT-tagoknak az OBH elnökével szembeni függetlensége is.
- [20] A Bjt. 21. § (6) bekezdése nem biztosítja a hatékony jogorvoslatot, mivel nem ad lehetőséget a teljes pályázati eljárás, illetve az abban résztvevők döntéseinek a bírósági felülvizsgálatára. A kifogás terjedelmének korlátozottsága miatt pedig nem érvényesülhet a Bjt. 7. § (2) bekezdésében írt követelmény, amely szerint a legalkalmasabb jelöltnek kell elnyernie a bírói álláshelyet. A köztársasági elnök – habár a bíró kinevezéséről szóló határozata érintett – sem beavatkozóként, sem félként nem vesz részt az eljárásban. A kifogásnak történő helyt adás esetében nem egyértelmű, hogy az OBH elnökének és a köztársasági elnöknek milyen intézkedést kell tennie a helyzet orvoslása érdekében, következésképpen tényleges jogorvoslat valójában nincs. A kifogás tárgyában az OBH elnökének igazgatási úton alárendelt bíróság és bíró dönt. A jogszabály továbbá nem biztosítja a pályázati iratanyag megismerhetőségét a kifogást előterjesztő félnek, illetve a nyilvánosságnak.
- [21] Az indítványozó a KIMr. 1. melléklet 1.1. pontját és 9. pontját azért sérelmezi, mert e rendelkezések alapján a Magyar Bíróképző Akadémia képzéseinek való részvételért többletpont jár, de ezeken a bírósági alkalmazottakon kívül más lényegében nem vehet részt. Tehát az objektív pontok számításánál hátrány éri a szervezeten kívülről érkező pályázókat. A KIMr. 5. § (4) bekezdése és 1. melléklet 1.1.3. pontja szintén megkülönböztetést alkalmaz a bírósági alkalmazottak és a külsős pályázók között. A KIMr. 15. §-a és 1. melléklet 11. pontja pedig azért alaptörvény-ellenes, mert a szubjektív pontszám vonatkozásában nem határozza meg a pontozás szempontjait, ezzel pedig lehetőséget ad a pályázatok végeredményének a befolyásolására, a bíróságon dolgozók favorizálására a szervezeten kívülről érkező pályázókkal szemben. Az indítványozó számítása szerint a külsős pályázókat a KIMr. alapján 12–20 pont hátrány éri.
- [22] A Bszi. 148. § (1) bekezdését és 152. § (3) bekezdését illetően az indítványozó arra hivatkozik, hogy e rendelkezések nem biztosítják a bírói tanács általi meghallgatás nyilvánosságát, illetve azt, hogy a pályázó más pályázó meghallgatásán részt vehessen.
- [23] 3.3. A kifejtett indokok alapján az indítványozó úgy véli, a pályázati eljárásban és a kifogását elbíráló bírósági eljárásban hátrányos megkülönböztetésben részesült, a lefolytatott eljárásokban sérült a jogállamiság, a törvény előtti egyenlőség, a tisztességes, részrehajlás nélküli és átlátható eljárás követelménye, valamint a jogorvoslat-hoz való joga, továbbá a munka szabad megválasztásához való joga.
- [24] Az Alaptörvény II. cikke, VI. cikk (1) bekezdése, XII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése és XXV. cikke sérelmét az indítványozó állította, azonban az alaptörvényi rendelkezések felsorolásán és az alapjogi sérelem állításán kívül erre vonatkozó kérelmét nem indokolta meg.

II.

[25] 1. Az Alaptörvény érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„I. cikk (1) AZ EMBER sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani. Védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége.

(2) Magyarország elismeri az ember alapvető egyéni és közösségi jogait.”

„II. cikk Az emberi méltóság sérthetetlen. Minden embernek joga van az élethez és az emberi méltósághoz, a magzat életét a fogantatástól kezdve védelem illeti meg.”

„VI. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jó hírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével.”

„XII. cikk (1) Mindenkinek joga van a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához, valamint a vállalkozáshoz. Képességeinek és lehetőségeinek megfelelő munkavégzéssel mindenki köteles hozzájárulni a közösség gyarapodásához.”

„XV. cikk (1) A törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes.

(2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXIV. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok részrehajlás nélkül, tisztességes módon és ésszerű határidőn belül intézzék. A hatóságok törvényben meghatározottak szerint kötelesek döntéseiket indokolni.”

„XXV. cikk Mindenkinek joga van ahhoz, hogy egyedül vagy másokkal együtt, írásban kérelemmel, panasszal vagy javaslattal forduljon bármely közhatalmat gyakorló szervhez.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

[...]

(7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

[26] 2. A Bjt. támadott, a bírói pályázati eljárás lefolytatásakor és a bírósági döntések meghozatalakor hatályos rendelkezései:

„14. § (1) A pályázati határidő leteltét követő 15 napon belül

a) járásbíróságra, közigazgatási és munkaügyi bíróságra, valamint törvényszékre kiírt pályázat esetén a törvényszék,

b) ítéltáblára kiírt pályázat esetén az ítéltábla,

c) a Kúriára kiírt pályázat esetén a Kúria

bírói tanácsa (a továbbiakban: bírói tanács) a pályázókat meghallgatja, és a pályázatokat az elért pontszámoknak megfelelően rangsorolja.”

„15. § (2a) Ha a bírói tanács által a meghallgatás során adott pontszámokra figyelemmel módosul a pályázók objektív pontjai alapján kialakult pályázati rangsor első három helyén álló pályázó személye, a bírói tanácsnak írásban kell megindokolnia a meghallgatás során a pályázóknak adott pontokat.”

„16. § (2) A törvényszék vagy az ítélőtábla elnöke a bírói tanács által felállított rangsortól eltérhet, és az álláshely betöltésére a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázót is javasolhatja. Ha a törvényszék vagy az ítélőtábla elnöke a bírói tanács által felállított rangsorban elsőként rangsorolt pályázótól eltérő pályázót javasol az álláshely betöltésére, ezt írásban indokolnia kell és indokolt javaslatát, a pályázati rangsort, valamint a pályázatokat a pályázat elbírálása érdekében 8 munkanapon belül az OBH elnöke részére megküldi.”

„18. § (1) Ha az OBH elnöke egyetért azzal, hogy az első helyen rangsorolt pályázó töltsen be az álláshelyet, és a rangsor első helyén álló pályázó nem bíró, úgy a pályázatnak 8 munkanapon belül a köztársasági elnökhöz kinevezésre történő felterjesztésével a pályázatot elbírálja.

[...]

(4) Ha a javasolt pályázó nem bíró, úgy az OBH elnöke az első három helyen rangsorolt pályázó pályázatát a javasolt pályázó megjelölésével és az eltérés indokait tartalmazó írásos javaslatával egyetértés beszerzése céljából megküldi az OBT-nek. Az OBT a javaslatról 15 napon belül határoz. Ha az OBT az OBH elnökének javaslatával egyetért, az OBH elnöke a pályázót a köztársasági elnökhöz 8 munkanapon belül kinevezésre felterjeszti. Ha az OBT az OBH elnökének javaslatával nem ért egyet, az OBH elnöke az első helyen rangsorolt pályázót, ha az nem bíró, a köztársasági elnökhöz 8 munkanapon belül kinevezésre felterjeszti, ha bíró, 8 munkanapon belül áthelyezi, vagy az OBT felé új javaslatot tesz, vagy a pályázatot eredménytelenné nyilvánítja.”

„21. § (6) A közigazgatási és munkaügyi bíróság a kifogás tárgyában 15 napon belül, nemperes eljárás keretében határoz. A bíró kinevezése esetén a közigazgatási és munkaügyi bíróság a bíróvá történő kinevezés feltételeinek meglétét e törvény 4. § (1) bekezdés a), c), d), f), és g) pontjában, a 4. § (2) bekezdésében, valamint az 5. § (1) bekezdésében meghatározottak szempontjából vizsgálja. A bíró áthelyezése esetén a közigazgatási és munkaügyi bíróság kizárólag a pályázati feltételek teljesülését vizsgálja. Ha a közigazgatási és munkaügyi bíróság megállapítja, hogy a pályázatot elnyert személyt e törvénynek a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint nem lehetne bíróvá kinevezni, illetve a pályázatot elnyert személy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg, erre vonatkozó végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel. A közigazgatási és munkaügyi bíróság a kifogás alaptalansága esetén a kifogást elutasítja, és végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, a pályázat elbírálójával, valamint a pályázattal érintett bíróság elnökével.”

[27] 3. A Bjt. jelenleg hatályos 21. § (6) bekezdése:

„21. § (6) Az elsőfokú szolgálati bíróság a kifogás tárgyában 15 napon belül dönt. A bíró kinevezése esetén az elsőfokú szolgálati bíróság a bíróvá történő kinevezés feltételeinek meglétét a 4. § (1) bekezdés a), c), d), f), és g) pontjában, a 4. § (2) bekezdésében, valamint az 5. § (1) bekezdésében meghatározottak szempontjából vizsgálja. A bíró áthelyezése esetén az elsőfokú szolgálati bíróság kizárólag a pályázati feltételek teljesülését vizsgálja. Ha az elsőfokú szolgálati bíróság megállapítja, hogy a pályázatot elnyert személyt e törvénynek a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint nem lehetne bíróvá kinevezni, illetve a pályázatot elnyert személy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg, erre vonatkozó határozatát közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel. Az elsőfokú szolgálati bíróság a kifogás alaptalansága esetén a kifogást elutasítja, és határozatát közli a kifogást előterjesztő pályázóval, a pályázat elbírálójával, valamint a pályázattal érintett bíróság elnökével. Az elsőfokú szolgálati bíróság döntésével szemben további jogorvoslatnak nincs helye.”

[28] 4. A Bszi. támadott rendelkezései:

„148. § (1) A bírói tanácsnak 5–15 tagja és 3–13 póttagja van; a tagok és a póttagok számát az összbírói értekezlet határozza meg. A bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló törvényben a bírói kinevezési eljárás során

szabályozott feladatai ellátása (a pályázók meghallgatása és a pályázatoknak az elért pontszámoknak megfelelően való rangsorolása) során a törvényszék bírói tanácsa – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – 2, az ítéltábla elnöke által kijelölt ítéltáblai bíróval, az ítéltábla bírói tanácsa 2, a Kúria elnöke által kijelölt kúriai bíróval egészül ki, akik a bírói tanácsnak e feladatai ellátása során a többi taggal azonos jogokkal és kötelezettségekkel rendelkeznek.”

„152. § (3) A bírói tanács ülése a bírák számára nyilvános, azon a bíróság elnöke állandó meghívottként részt vesz.”

- [29] 5. A KIMr. támadott, a bírói pályázati eljárás lefolytatásakor és a bírósági döntések meghozatalakor hatályos rendelkezései:

„5. § (4) Joggyakorlati idő alatt lefolytatott értékelés eredményeként, ha a pályázó a pályázat benyújtásakor egyéb jogviszonyban áll vagy nem áll jogviszonyban, a pályázat benyújtását megelőzően egyéb jogviszonyokban eltöltött joggyakorlati idő alatti, a pályázathoz becsatolt valamennyi minősítését együttesen értékeli a bírói tanács a rendelet 1. melléklete 1.1.3. pontjában meghatározott pontszám erejéig.”

„15. § A személyes meghallgatás során a bírói tanács meggyőződik a pályázónak a bírói hivatás gyakorlásához szükséges felkészültségéről, továbbá értékeli a pályázóalkalmassági vizsgálat eredményét és a pályázót a rendelet 1. melléklete 11. pontjában meghatározott maximális pontszám erejéig pontozza. A bírói tanács bármely tagja kérdést intézhet a pályázóhoz.”

„1.1. Szakmai értékelés – maximális pontszám: 20 pont

	értékelési szempont			pontszám
1.1.1.	bírói fogalmazói és bírói titkári joggyakorlati idő értékelésének eredménye	1.1.1.1.	kiválóan alkalmas fogalmazói értékelés	2
		1.1.1.2.	alkalmas titkári minősítés	10
		1.1.1.3.	kiválóan alkalmas titkári minősítés	13
1.1.2.	Bírói szolgálati idő alatti értékelésének eredményeként	1.1.2.1.	alkalmas minősítés	15
		1.1.2.2.	kiválóan alkalmas minősítés	18
		1.1.2.3.	kiváló, magasabb beosztásra alkalmas minősítés	20
1.1.3.	egyéb joggyakorlati idő alatti értékelés, annak tartalma alapján			1–18

”

„9. A Magyar Bíróképző Akadémia által szervezett kötelező képzéseken elért eredmény és a fakultatív képzéseken való részvétel – adható maximális pontszám: 5 pont”

„11. A meghallgatás eredménye – adható maximális pontszám: 20 pont”

III.

- [30] 1. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panaszok eleget tesznek-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [31] 1.1. Megállapítható volt, hogy indítványok határidőben érkeztek, az indítványozó az alapul szolgáló ügyek kérelmezőjeként érintettnek minősül, alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultsággal rendelkezik, és jogorvoslati jogát kimerítette. Az indítványozó az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és I. cikk (1)–(2) bekezdése kivételével Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozott, és a támadott jogszabályi rendelkezések közül a Bjt. 21. § (6) bekezdése – amely azt tartalmazza, hogy a kifogás elbírálása során a pályázat eredménye milyen szempontok szerint vizsgálható felül – a támadott bírósági döntésben alkalmazásra került. A kérelem

az Alaptörvény XV. cikk (1)–(2) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése tekintetében eleget tesz a határozottság követelményének [Abtv. 52. § (1b) bekezdés].

- [32] 1.2. Tekintve, hogy a 13/2013. (VI. 17.) AB határozatában (a továbbiakban: Abh.) az Alkotmánybíróság már vizsgálta a Bjt. 21. § (6) bekezdését (Abh., Indokolás [106]–[111]), mérlegelni kellett, hogy ítélt dologról (*res iudicata*) van-e szó a vizsgált ügyekben.
- [33] Az Abh. a kérdéses jogszabályi rendelkezés esetében az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése sérelmét vizsgálta, és megállapította azt is, hogy „a pályázati eljárásnak, illetve döntéshozatalnak kizárólag azt a részét kell megvizsgálni, amely a nem a legtöbb pontot kapott pályázó kinevezését eredményezi” (Indokolás [108]). Az Abh.-ban az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy rangsorfordítás esetében az OBT hozzájárulása kellő biztosíték arra, hogy kizárja az önkényes és diszkrecionális döntések lehetőségét, másfelől azt is megállapította, hogy a kifogás elbírálása során az OBT egyetértése is vizsgálat tárgyává tehető. Lényeges körülmény azonban, hogy az OBT nem jelenik meg az eljárásban akkor, ha nem történik a bírói tanács által megállapított rangsortól való eltérés, tehát ha az első helyen rangsorolt pályázó nyeri el az álláshelyet.
- [34] Az Alkotmánybíróság tehát eddig csak az OBT közreműködését igénylő rangsorfordítás esetét vizsgálta, és azt is az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szempontjából. Nem vizsgálta azonban más eljárási szakasz szabályozását, és egyáltalán nem vizsgálódott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése által biztosított alapjogok szempontjából. Nincs tehát szó ítélt dologról.
- [35] 1.3. A pályázati eljárás felülvizsgálatára hivatott kifogás a Bjt. által behatárolt, hiszen a bíróság csak ott megjelölt feltételek meglétét vizsgálhatja. Az eljárás számos egyéb tényezője (amelyekre egyébiránt az indítványozó is hivatkozik), mint például az objektív pontok számítása vagy az eljárásban részt vevő, döntési jogosultsággal rendelkező szerv, mint például az elbírálást végző bírói tanács esetleges önkényessége kívül esik a bíróság felülvizsgálati jogkörén.
- [36] Az Alkotmánybíróság alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekintette annak vizsgálatát, hogy a Bjt. 21. § (6) bekezdése által meghatározott kritériumok szerinti bírói felülvizsgálat kielégíti-e a tényleges és hatékony, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében elismert jogorvoslathoz való jog követelményét. Figyelemmel arra, hogy e kérdés eldöntésétől függ az is, hogy az indítványozó kifogását elbíráló végzések mennyiben állnak összhangban az Alaptörvénnyel, így az ügyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kéteye is felmerült. A panaszok megfelelnek az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételnek is.
- [37] Az Alkotmánybíróság tanácsa ezért az alkotmányjogi panaszokat 2019. február 5-én tartott ülésén hozott döntésével befogadta.
- [38] 2. Az alkotmányjogi panaszt egységesen kell kezelni, ezért – az elkülönítés esetét kivéve – nincs mód az egyes indítványi elemek külön-külön történő befogadására, illetve befogadási szakban történő visszautasítására. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően jelen ügyben is egységesen kezelte az egyébként több petitumot tartalmazó panaszokat, és döntött azok befogadásáról. Mindazonáltal az érdemi vizsgálat a befogadás ellenére sem folytatható le azokra az indítványi elemekre, amelyek nem tesznek eleget az alkotmányjogi panasszal szemben támasztott törvényi feltételeknek.
- [39] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panaszban csak olyan jogszabály(i) rendelkezés) alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve megsemmisítését lehet indítványozni, amely az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló bírósági eljárás során alkalmazásra került. Jelen ügyben megállapítható, hogy a KMB támadott végzései a Bjt. 21. § (6) bekezdésén alapultak, de azokban az indítványozó által támadott további jogszabályi rendelkezések nem kerültek alkalmazásra. Az Alkotmánybíróság az indítvány Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított része vonatkozásában kizárólag a Bjt. 21. § (6) bekezdésének az alkotmányosságát vizsgálhatja. Az Alkotmánybíróság ezért a bírósági döntésekben nem alkalmazott jogszabályi rendelkezések alaptörvényellenességét állító indítványt a rendelkező rész 3. pontjába foglaltak szerint visszautasította.
- [40] A jogbiztonság önmagában nem Alaptörvényben biztosított jog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panasz csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és jogalkalmazás, valamint a felkészülési idő hiánya esetén – lehetséges [lásd például: 3051/2016. (III. 22.) AB határozat, Indokolás [14]; 3244/2019. (X. 17.) AB végzés, Indokolás [9]]. Jelen ügyben az indítványozó nem ebben az összefüggésben állította az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésének a sérelmét. Az Alaptörvény I. cikk (1)–(2) bekezdése tekintetében is állandó az Alkotmánybíróság gyakorlata: „az Alaptörvény vonatkozó rendelkezései az állam kötelezett-

ségeit határozzák meg az alapjogok védelme és biztosítása érdekében, így közvetlenül ezen rendelkezések vonatkozásában sincs helye alkotmányjogi panasznak.” {3231/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [8]; 3024/2015. (II. 9.) AB határozat, Indokolás [32]} A panasz tehát ebben a tekintetben nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjába és 27. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt feltételnek.

- [41] Az Alaptörvény II. cikke, VI. cikk (1) bekezdése, XII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése és XXV. cikke sérelmét az indítványozó pusztán állította, ám az alaptörvényi rendelkezések felsorolásán és az alapjogi sérelem állításán kívül erre vonatkozó kérelmét egyáltalán nem indokolta meg. Ehhez hasonlóan az indítványozó hivatkozott ugyan arra, hogy nem kézbesítették számára az OBH elnökének ellenkérelmét vagy annak mellékleteit, illetve hogy észrevételezési, iratbetekintési joga korlátozott volt, ezt azonban sem iratokkal, sem egyéb módon nem támasztotta alá. Jogszabálysértésre vonatkozó állítását továbbá nem hozta alkotmányjogi szempontból összefüggésbe a tisztesleges eljáráshoz való joggal. A panasz ezért ebben a részében nem felel meg a határozott kérelem követelménye részét képező indokolási kötelezettségnek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [42] Az indítványozó kérelmének jelentős része mulasztással előidézett alaptörvény-ellenességre hivatkozott. Az Alkotmánybíróság irányműve gyakorlata alapján mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenesség megállapításának indítványozására az indítványozó nem jogosult: az Abtv. 46. § (1)–(2) bekezdése a jogalkotói mulasztás megállapítását az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során hivatalból alkalmazható jogkövetkezményként szabályozza, annak indítványozására senki nem jogosult (lásd például: 24/2014. (VII. 22.) AB határozat, Indokolás [99]–[100]; 3306/2017. (XI. 24.) AB határozat, Indokolás [72]; 3222/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [33]). Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság az indítvány erre vonatkozó részeit érdemben nem vizsgálhatta.
- [43] Az indítványozó a hátrányos megkülönböztetés tilalmára – a KIMr. szabályozása mellett, amely mint fentebb említésre került, jelen ügyben nem vizsgálható – nem a támadott bírósági döntésekkel, hanem kifejezetten az azt megelőző pályázati eljárás lefolytatásával kapcsolatban hivatkozott (például: a pontjait a bírósági szervezeten belüli pályázókkal összehasonlításban kedvezőtlenebbül állapították meg; a pontszámok megkérdőjelezése és az első ügyben benyújtott alkotmányjogi panasz miatt diszkriminációt szenvedett el a további eljárásokban például a rangsortól való eltérés esetében). Szintén a bírósági eljárást megelőző pályázati szakasszal összefüggésben sérelmezte a többi pályázó pályázati anyagai megismerhetőségének a hiányát. Figyelemmel az Abtv. 43. § (4) bekezdésére – amely a bírói döntés megsemmisítése esetén a döntéssel felülvizsgált más bírósági vagy hatósági döntések megsemmisítésére ad lehetőséget –, az Alkotmánybíróság vizsgálata nem terjedhet ki a bírósági eljárást megelőző pályázati szakaszra és az ott hozott döntésekre.
- [44] Összefoglalva a fentieket, az Alkotmánybíróságnak az érdemi eljárásban azt kellett megvizsgálnia, hogy a Bjt. 21. § (6) bekezdése és a támadott négy bírósági végzés sérti-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [45] 3. Az Alkotmánybíróság az indítványokat tárgyuk azonosságára és tartalmuk összefüggésére tekintettel a befogadást követően egyesítette, és azokat egy eljárásban bírálta el.

IV.

- [46] Az indítvány az alábbiak szerint részben megalapozott.
- [47] Az indítvány alapján az Alkotmánybíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a támadott rendelkezés, illetve a támadott bírósági végzések sértik-e az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését.
- [48] 1. Mindenekelőtt a bírói pályázatok elbírálására vonatkozó, az indítványozó bírói pályázatának elbírálásakor hatályos törvényi szabályozás (Bjt. 7–21. §) és a kapcsolódó előírások releváns elemeinek áttekintésére került sor.
- [49] 1.1. A Bjt. értelmében a bírói álláshelyre – bizonyos, a törvényben meghatározott esetek kivételével – pályázatot kell kiírni, a kiválasztás során pedig garantálni kell, hogy a bírói álláshelyet nyilvános és valamennyi – a jogszabályi, valamint a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket teljesítő – pályázó számára egyenlő eséllyel biztosító, e törvényben szabályozott pályázati eljárás eredményeként a legalkalmasabb jelölt nyerje el.
- [50] A pályázat kiírására az OBH elnöke jogosult, és a pályázat elbírálója is az OBH elnöke (a Kúriára kiírt pályázat esetén a Kúria elnöke). A pályázat elbírálása jelentheti a) a nyertes pályázónak a köztársasági elnökhöz kineve-

zésre történő felterjesztését (mivel a bírakat a köztársasági elnök nevezi ki), illetve b) ha a pályázó bíró, akkor a bíró áthelyezéséről szóló döntés meghozatalát [lásd még: Bszi. 76. § (5) bekezdés b) és g) pont].

- [51] A pályázati felhívásnak tartalmaznia kell a bírói kinevezéshez szükséges valamennyi feltételt, és jogszabályban nem szereplő pályázati feltétel a munkakörhöz szükséges speciális szakismeret esetén, ahhoz kapcsolódóan írható elő; erről a pályázókat a pályázati felhívásban külön tájékoztatni kell. A pályázati felhívást a bíróságok hivatalos lapjában, valamint a bíróságok központi internetes honlapján bárki számára hozzáférhető módon közzé kell tenni. A pályázatot a pályázattal érintett bíróság elnökéhez kell benyújtani, aki a pályázót meghallgathatja. A bírói álláshelyre pályázónak a pályázat benyújtásakor a) igazolnia kell a kinevezéshez szükséges adatokat és tényeket, valamint b) hatósági erkölcsi bizonyítvánnyal igazolnia kell azt a tényt, hogy a 4. § (2) bekezdés a)–f) pontjában meghatározott körülmény vele szemben nem áll fenn, és c) igazolnia kell, hogy rendelkezik érvényes pályaaalkalmassági vizsgálati eredménnyel. Az elkészített pályázatot el kell utasítani, a hiányos pályázatot benyújtó pályázót pedig rövid határidő tűzésével felhívják a hiányok pótlására, ennek elmulasztása esetén a pályázat szintén elutasításra kerül.
- [52] 1.2. A Bjt. előírja a pályázók bírói tanács (Bszi. 147–153. §) általi meghallgatását: járásbíróságra, közigazgatási és munkaügyi bíróságra, valamint törvényszékre kiírt pályázat esetén a törvényszék, ítéltáblára kiírt pályázat esetén az ítéltábla, a Kúriára kiírt pályázat esetén a Kúria bírói tanácsa (a továbbiakban együtt: BT) folytatja le a meghallgatást. A pályázatokat az elért pontszámoknak megfelelően rangsorolni kell (pályázati rangsor).
- [53] A Bjt. 14. § (4) bekezdése meghatározza a pályázati rangsor kialakítása során figyelembe vehető szempontokat (ezek között szerepel a BT általi meghallgatás eredménye is), a felsorolt szempontokhoz rendelhető konkrét pontszámot viszont az igazságügyért felelős miniszter határozza meg rendeletben. Az adható pontszámok két kategóriába sorolhatók: a pályázók objektív pontjai mellett – mely elnevezést maga a Bjt. használja [15. § (2a) bekezdés] – a BT meghallgatása alapján adott szubjektív pontszám képezi a másik csoportot (az elnevezést a gyakorlat alakította ki, de a szubjektív szempontok vizsgálatára történő utalás 2020. április 1-jével már megjelent a Bjt. 14. §-ában is). Az objektív pontozás alapvetően mérlegelés tárgyát nem képező, előre meghatározható pontok alapján történik. A pontozás kiszámíthatóságát az OBT ajánlás 3. fejezete és melléklete növelte, amely az indítványozó bírói pályázatának elbírálásakor még hatályban volt, azt a 63/2018. (V. 2.) OBT határozat helyezte hatályon kívül. A szubjektív pontok esetében az adható pontszámokon kívül a pontszámok megállapításának a kritériumait sem jogszabály, sem az OBT ajánlás nem rögzíti.
- [54] Az OBT ajánlás 3.5. pontja szerint az adott pályázó meghallgatása előtt a BT a meghallgatás eredményeként adható pontszám kivételével az egyéb pontszámokat meghatározza, melyet a meghallgatást követően a pályázóval közöl, arra a pályázó észrevételt tehet. Megalapozott észrevétel esetén a BT a pontszámot módosítja.
- [55] A BT a rangsor kialakítása során a pontszámok alapján kialakult sorrendtől nem térhet el (a törvény külön rendelkezik a pontszámegyeztetés kérdéséről). Ha viszont a BT által a szóbeli meghallgatás során adott szubjektív pontszámokra figyelemmel módosul a pályázók objektív pontjai alapján kialakult pályázati rangsor első három helyén álló pályázó személye, a BT-nek írásban kell megindokolnia a meghallgatás során a pályázóknak adott pontokat.
- [56] A pályázati rangsor megállapítását követően a BT a pályázók rangsorát és a pályázatokat, továbbá az említett rangsor-fordítást érintő írásbeli, indokolt határozatát haladéktalanul továbbítja a törvényszék, az ítéltábla vagy a Kúria elnökéhez. A BT elnöke a „rangsort a pályázók elért pontszámával együtt közli a pályázókkal” (OBT ajánlás 4.2. pontja). Az OBT ajánlás 4.4. pontja értelmében a pályázó a BT által a meghallgatás eredményeként adható 20 ponton belül elért pontszámát nem kifogásolhatja.
- [57] 1.3. Amennyiben a törvényszék/ítélőtábla elnöke egyetért azzal, hogy az első helyen rangsorolt pályázó töltse be az álláshelyet, úgy a pályázati rangsort és a pályázatokat a pályázat elbírálása érdekében megküldi az OBH elnökének. A törvényszék/ítélőtábla elnöke azonban a BT által felállított rangsortól eltérően az álláshely betöltésére a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázót is javasolhatja. Ilyenkor a pályázati rangsor, valamint a pályázatok mellett az erre vonatkozó indokolt, írásbeli javaslatát is meg kell küldenie az OBH elnöke részére.
- [58] Fontos hangsúlyozni, hogy a bíróság elnöke a pontszámokon nem változtathat, és kinevezési javaslata nem minősül hivatalos rangsormódosításnak sem, mert a Bjt. 18. §-a szerint az OBH elnökének a BT-rangsorból, annak elsődlegességéből kell kiindulnia.

- [59] 1.4. Amennyiben az OBH elnöke egyetért azzal, hogy az első helyen rangsorolt pályázó töltsen be az álláshelyet, akkor – attól függően, hogy a pályázó már bíró-e – két módon bírálhatja el a pályázatot: a bíró áthelyezésével vagy a pályázatnak a köztársasági elnökhöz kinevezésre történő felterjesztésével.
- [60] A BT által felállított pályázati rangsortól az OBH elnöke az OBT egyetértésével a rangsor második vagy harmadik helyén álló pályázó javára eltérhet (az OBT-nek lényegében vétőjoga van). Ehhez az eltérés indokait tartalmazó írásos javaslatot kell küldeni az OBT-nek. A döntés során figyelembe kell venni a Bszi. 103. § (3) bekezdés b) pontja alapján megalkotott OBTh.-ban írtakat is. Az OBT egyetértési jogát a Bszi. 103. § (3) bekezdés c) pontja is rögzíti.
- [61] Az OBT egyetértésének hiányában az OBH elnöke az első helyen rangsorolt pályázó kinevezéséről/áthelyezéséről intézkedik, de új javaslattal is élhet az OBT felé, vagy a pályázatot eredménytelennek is nyilváníthatja. A Kúriára kiírt pályázat esetében az OBH elnökének jogköreit a Kúria elnöke gyakorolja. Mindez azt jelenti, hogy a pályázat OBH elnöke vagy a Kúria elnöke által történő elbírálása során szintén nincs lehetőség a BT által megállapított pontszámok módosítására, de – keretek között – a rangsortól való eltérésre igen. Az OBT pedig kiemelkedő szerepet játszik a bírói pályázat elbírálásának folyamatában, ugyanis meg tudja akadályozni, hogy a rangsor második és harmadik helyén álló pályázó elnyerhesse az álláshelyet.
- [62] Az eredménytelen pályázat eseteit a Bjt. 20. § (1) bekezdése sorolja fel. A törvény szerint a pályázat eredménytelen egyebek mellett akkor, ha a pályázat elbírálására jogosult OBH elnöke vagy kúriai pályázat esetén a Kúria elnöke a pályázók egyikével sem kívánja betölteni az álláshelyet, mert például a pályázat elbírálása során az elbírálási folyamatban részt vevők eljárási szabálysértést követtek el, vagy mert a BT a 15. § (2) és (2a) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének nem kellő mértékben tett eleget.
- [63] Az OBH elnöke a pályázat eredményéről – a Kúriára kiírt pályázat kivételével – értesíti a pályázattal érintett bíróság elnökét, aki a pályázókat a pályázat eredményéről írásban tájékoztatja, egyidejűleg közli a pályázó rangsorban elfoglalt helyét és pontszámát. Az OBH elnöke a bíró áthelyezésére vonatkozó határozatát a központi honlapon, továbbá a bíróságok hivatalos lapjában közzéteszi.
- [64] 1.5. Eredményes pályázat esetén a nyertes pályázó kinevezéséről szóló határozatnak a Magyar Közlönyben történő közzétételétől vagy a nyertes pályázó áthelyezéséről szóló határozatnak a Bjt. 21. § (3) bekezdése szerinti közzétételétől számított 15 napos jogvesztő határidőn belül a pályázaton részt vett és a 13. §-a szerint el nem utasított pályázó a pályázat eredményével szemben kifogással élhet, ha a nyertes pályázó esetében a bíróvá történő kinevezés e törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, illetve ha a nyertes pályázó a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg.
- [65] A közigazgatási és munkaügyi bíróság a kifogás tárgyában 15 napon belül, nemperes eljárásban dönt: a) bíró kinevezése esetén a bíróság a bíróvá történő kinevezés feltételeinek meglétét a Bjt. 4. § (1) bekezdés a), c), d), f) és g) pontjában (állampolgárság, egyetemi jogi végzettség, jogi szakvizsga, előírt szakmai gyakorlat megszerzése, eredményes pályáalkalmassági vizsgálat), 4. § (2) bekezdésében (kizáró okok pl. büntetett előélet, életkor), valamint 5. § (1) bekezdésében meghatározottak (katonai bíróvá való kinevezés különleges előfeltételei) szempontjából vizsgálja; b) bíró áthelyezése esetén a bíróság kizárólag a pályázati feltételek teljesülését vizsgálja. A kifogást tehát kinevezés esetében arra lehet alapítani, hogy a pályázatot elnyert személyt a Bjt. szabályai szerint a bírói kinevezés feltételeire vonatkozó szabályai szerint nem lehetne bíróvá kinevezni. Áthelyezés esetében pedig arra lehet hivatkozni, hogy a pályázatot elnyert személy a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg.
- [66] Amennyiben a bíróság a kifogásnak helyt ad, végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, valamint – a szükséges intézkedés megtétele érdekében – a pályázat elbírálójával és a köztársasági elnökkel. A kifogás alaptalansága esetén a bíróság a kifogást elutasítja, és végzését közli a kifogást előterjesztő pályázóval, a pályázat elbírálójával, valamint a pályázattal érintett bíróság elnökével.
- [67] 1.6. A pályázati eljárás Bjt.-beli szabályai 2020. április 1-jei hatállyal módosultak. A módosítás alapján az eljárás során is benyújtható kifogás, ha a pályázatot elkészttség vagy a hiányok pótlásának elmaradása miatt utasították el [Bjt. 13. § (3) bekezdés, 13/A. §]. Részben módosultak a rangsor kialakítása során figyelembe vehető objektív szempontok, továbbá a BT általi meghallgatás eredményén kívül szubjektív szempontként kell figyelembe venni a jövőben a törvényszéki, az ítélőtáblai, továbbá a kúriai álláshelyre pályázó esetében a kollégium véleményét, és a betöltendő álláshely szerinti járásbíróság elnökének véleményét is. A kifogás elbírálása immár az elsőfokú szolgálati bíróság hatáskörébe tartozik, és az eljárást – bizonyos eltérésekkel – a fegyelmi eljárás

szabályainak megfelelő alkalmazásával kell lefolytatni. Az eljárásra hatáskörrel rendelkező bírósági fórum változása a Bjt. 21. §-ának indítványozó által támadott (6) bekezdését is érintette. Azonban a benyújtható kifogás terjedelmét érintő szabályozás változatlan.

- [68] 2. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének a sérelmét is egyaránt, ugyanazon indokokra hivatkozással állította. Azt sérelmezte, hogy a bírói pályázat elbírálásával kapcsolatban a bíróság kizárólag a Bjt. 21. § (6) bekezdésében felsorolt szempontokat vizsgálta meg. Hiába szabályozta tehát a jogalkotó a Bjt.-ben és a KIMr.-ben a pontszámítást és az eljárást, e szabályok nem kérhetők számon egyetlen fórum előtt sem, mert a bírói kontroll nem terjed ki a pályázati eljárás valamennyi, jogszabályban rögzített elemére.
- [69] 2.1. Annak megállapítása érdekében, hogy az indítványozó által állított alapjog-sérelem melyik hivatkozott alapvető joggal áll összefüggésben, az Alkotmánybíróság áttekintette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével kapcsolatos gyakorlatának jelen ügy eldöntése szempontjából jelentőséggel bíró elemeit.
- [70] 2.1.1. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.
- [71] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése „nem a materiális igazsághoz vezető bírósági eljáráshoz való alapjogot tételezi. Ez az eljárási alapjog sem morális értékítéletet fejez ki. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog az eljárás egészének a minőségét védi, ami korlátozhatatlan, mert már maga is jogi mérlegelés eredménye. A tartalmát különböző részjogosítványok képezik. Ezek egyike a bírósághoz fordulás joga, amelynek az a rendeltetése közigazgatási ügyekben, hogy a bíróság – erre irányuló megfelelő kérelem esetén – ne csak formálisan, hanem tartalmilag is felülvizsgálhassa a hatósági eljárás és döntés jogszerűségét. A bírósághoz fordulás joga tehát nem a törvényektől oldja el a bíróságot, hanem azt követeli meg, hogy a bíróság megmérhesse a peresített igényeket az alkalmazandó anyagi jog és eljárásjog mércéivel, minden lényeges jogkérdést azonosíthasson és azokban a jog értelmezése útján dönthessen.” {8/2020. (V. 13.) AB határozat, Indokolás [50]} A 3212/2015. (XI. 10.) AB határozat értelmében „[a] bírósághoz fordulás joga az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből ered, a tisztességes eljárás egyik részeleme [3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [11]–[13]]. A bírósághoz fordulás jogából az a kötelezettség hárul az államra, hogy a jogviták elbírálására bírói utat biztosítson [59/1993. (XI. 29.) AB határozat, ABH 1993, 353]. Az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a bírósági úthoz, a bíróság általi döntéshez való jognak szerves része az eljárás minősége: ez adja a bírósághoz fordulás értelmét [35/2002. (VII. 19.) AB határozat ABH 2002, 199, 211]. Az eljárás tisztességességének önmagában nem elégséges feltétele a bírósági út igénybevételének lehetővé tétele, az csak akkor biztosított, ha a bíróság érdemben reagál (dönt) a perben előterjesztett kérelmekre [26/2015. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [62]]. A bírósághoz fordulás jogának sérelme megállapítható akkor is, ha a jogi szabályozás ugyan biztosít bírói utat, de valójában nincs tere a bírói mérlegelésnek. A bírói mérlegelés törvényi szabályainak hiánya kiüresíti a bírósághoz fordulás jogát. A szabályozásnak megfelelő szempontot és mércét kell tartalmaznia, hogy a bíróság a döntés jogszerűségét ez alapján vizsgálhassa [39/1997. (VII. 1.) AB határozat, ABH 1997, 263].” (Indokolás [16]) A kifejtettekhez az Alkotmánybíróság a 17/2018. (X. 10.) AB határozatában hozzátette azt is, hogy „[a] bírósághoz fordulás joga tehát általánosságban azt az elvárást támasztja a szabályozással szemben, hogy a peresített igényekről érdemi döntést hozhasson az eljáró bíróság. Ennek érdekében a jogalkotónak olyan eljárást kell lehetővé tennie, amelyben az irányadó jogszabályi rendelkezések tükrében a bíró határozhat arról, mi jogos és mi nem az. Az érintett alapjog célja tehát az eljárás minőségének a védelme. A bírósághoz fordulás értelmét ugyanis az érdemi bírói döntés meghozatalának a lehetősége adja, amely megméri a peresített igényeket az alkalmazandó anyagi jog és eljárásjog mércéivel. A bírósági eljárás során követelmény, hogy a bíróság minden lényeges jogkérdést azonosítsa és azokban a jog értelmezése útján döntsön.” (Indokolás [47])
- [72] Az Alaptörvény tehát a bírósági úthoz, a bíróság általi döntéshez való jogot mint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésébe foglalt alapjog egyik részjogosítványát garantálja.
- [73] 2.1.2. Ehhez képest az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése a bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés elleni jogorvoslat jogát biztosítja. E megfogalmazás feltételezi, hogy az adott ügyben már hoztak egy bírósági, hatósági vagy más közigazgatási döntést.

- [74] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a jogorvoslathoz való jog alapvetően a másodfokú döntéshez – fellebbezéshez – való jogot jelenti. Ennek „lényegi tartalma azt követeli meg a jogalkotótól, hogy a hatóságok vagy bíróságok érdemi, ügydöntő határozatait tekintetében tegye lehetővé a valamely más szervhez, vagy ugyanazon szervezeten belüli magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét olyan döntés meghozataláért, amely képes a sérelmezett döntést felülvizsgálni, és a sérelem megállapítása esetén a döntésre visszaható módon a sérelmet orvosolni.” {35/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [16]}
- [75] Az Alkotmánybíróság értelmezésében „a jogorvoslathoz való jog nem terjed ki a nem állami, például a munkáltatói vagy a tulajdonosi döntésekre, és nem terjed ki az állami, de nem hatósági, így például a katonai előjárói döntésekre sem. Azt, hogy valamely állami vagy nem állami szerv döntése hatóságinak minősül-e a jogorvoslathoz való jog szempontjából, csak a konkrét szabályozási környezetre tekintettel lehet eldönteni.” [17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [84]}
- [76] 2.2. A vonatkozó alkotmánybírósági gyakorlat áttekintését követően az Alkotmánybíróság megvizsgálta az elbírálandó ügynek a szóban forgó két alapjoggal való összefüggését.
- [77] A bírói pályázati eljárás során nem a bírói hivatás ellátására való alkalmasság kérdésében, a jogszabályi feltételeknek való megfelelés tárgyában hoznak döntést. A pályázat mindig egy konkrét bírói álláshely elnyerésére, a jelentkezők közül egy jelölt kiválasztására irányul, akit – ha nem nyilvánítják eredménytelennek a pályázatot – a meghirdetett álláshelyre kineveznek (áthelyeznek).
- [78] A pályázat kiírása és az arról való döntés a bíróságok szervei tevékenységének központi feladatait ellátó állami szerv, az OBH elnökének a feladata, továbbá „az elbírálás folyamatában [...] több szerv (a bírói tanács, a bíróság elnöke, az OBH elnöke vagy a Kúria elnöke, illetve az OBT és a köztársasági elnök) egymásra utaltan, egymást kontrollálva és kiegyensúlyozva köteles együttműködni” (Abh., Indokolás [73]). Az OBH elnöke igazgatási szervként, de nem hatósággként jár el, amikor a Bjt.-ben meghatározott eljárás eredményeképpen a bírói pályázatot elbírálván kiválaszt egy jelöltet. A meghirdetett, konkrét bírói álláshely betöltéséről hozott döntését – nyertes pályázó kinevezéséről vagy áthelyezéséről szóló határozatát – az OBH elnöke igazgatási, ezen belül személyzeti kérdésekkel kapcsolatos feladatkörében [Bsz. 76. § (5) bekezdés] hozza meg, következésképpen a bírói pályázati eljárás nem tekinthető hatósági vagy más közigazgatási ügynek.
- [79] Ebből következően a pályázati eljárással kapcsolatban benyújtható „kifogás” – amelynek intézményesítésével a jogalkotó lehetővé tette a jogvita kezdeményezését a bírói pályázat elbírálásával, a konkrét bírói álláshely betöltésével kapcsolatban – a vélt vagy állított sérelem orvoslását szolgálja ugyan, de alkotmányjogi értelemben az mégsem az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésére visszavezethető jogorvoslati eszköz. A kifogás ugyanis nem hatósági vagy más közigazgatási döntés ellen irányul.
- [80] A kifogás – hasonlóan a munkajogi vagy a szolgálati jogvita kezdeményezéséhez [lásd például a kormánytisztviselők felmentésének az esetét, 3074/2013. (III. 14.) AB határozat] – közvetlenül az igényérvényesítés eszköze, és ekként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, ezen belül a bírósági úthoz, a bírósághoz forduláshoz, a bíróság általi döntéshez való alapjogi részjogosítvánnyal áll közvetlen kapcsolatban.
- [81] Tartalmilag az indítványozó is ebben az értelemben, tehát a bírósági felülvizsgálat mint igényérvényesítési lehetőség eredendő korlátozottságával kapcsolatban hivatkozott jogorvoslathoz való jog sérelmére. Ezt támasztja alá továbbá az a 2020. április 1-jén hatályba lépett módosítás is, amely a pályázat eredményével szembeni kifogás elbírálását a szolgálati bíróság hatáskörébe utalja.
- [82] A fentiek szerint az Alkotmánybíróság a bírói döntések alaptörvény-ellenességére és a kifogás korlátozottságára alapított kérelem vonatkozásában a jogorvoslathoz való joggal [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] való összefüggés hiányát állapította meg.
- [83] 3. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján benyújtott, a bírósági döntések alaptörvény-ellenességét állító kérelmet vizsgálta meg.
- [84] Az indítványozó a végzésekkel kapcsolatban azt sérelmezte, hogy egyrészt a bíróság nem bírálta el a pályázati eljárás szabálytalanságára vonatkozó érveit a maguk teljességében, mert a pontok számítására, az eljárás szabálytalanságára vonatkozó kérelme elbírálatlan maradt, másrészt a bíróság megalapozatlanul állította, hogy az előírt szakmai jártasság nem volt pályázati feltétel.
- [85] 3.1. Az indítványozó első érvével összefüggésben megállapítható, hogy a bíróság a döntéseit mind a négy esetben megindokolta: pontosan megjelölte, hogy a kifogást elutasító végzést mely jogszabályi rendelkezésre

alapította, és indokolással alátámasztotta, hogy az indítványozó kifogásának mely részeit nem vizsgálhatja meg, és miért.

- [86] Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben nem zárta ki, hogy a *contra legem* jogalkalmazás kivételes esetben, a bírói jogértelmezés kirívó – alapjogi relevanciát elérő – hibája miatt a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] sérelmének a megállapíthatóságára vezessen {vesd össze például: 20/2017. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [21]–[29]; 3295/2019. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [37]–[40]}. Jelen ügyben azonban az indítványozó nemcsak a bíróságnak rója fel, hogy a pályázati eljárás állított szabálytalanságait nem tette vizsgálat tárgyává, hanem egyidejűleg azt is sérelmezi, hogy a jogalkotó ehhez nem biztosított jogalapot. Az indítványozó tehát valójában nem azt rója fel a bíróságnak, hogy *contra legem* döntést hozott, hanem éppen azt, hogy nem döntött a jogszabály ellenében. A vizsgált esetben a Bjt. 21. § (6) bekezdése egyértelmű, kategorikus, értelmezési mozgásteret nem engedő módon határozza meg a kifogás benyújtásának és elbírálásának a kereteit, és nem ad lehetőséget a pontok számításának hibájára és az indítványozó által állított eljárási szabálytalanságokra alapított kifogás elbírálására. Az alkotmányjogi panasz tehát egyértelműen a Bjt. előírásai ellen irányul, ezért a bírói döntés vonatkozásában megalapozatlan.
- [87] 3.2. A támadott bírósági döntések tartalmát érintő indítványozói hivatkozással kapcsolatban – amely arra vonatkozott, hogy a bíróság tévesen állította, hogy a szakmai jártasság nem volt pályázati feltétel – az Alkotmánybíróság emlékeztet állandó gyakorlatára, amely szerint nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [88] Önmagában az, hogy az indítványozó a pályázati feltételek tekintetében a tényállás bíróság általi megállapítását tévesnek, megalapozatlannak, magára nézve hátrányosnak tartja, nem alkotmányossági kérdés, és az az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére történő hivatkozással sem tehető azzá.
- [89] 3.3. A határozat indokolásának IV.3.1–IV.3.2. pontjaiban (Indokolás [81]–[88]) foglaltak alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntéseket támadó, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmére alapított indítványt megalapozatlannak találta, és azt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.
- [90] 4. Az Alkotmánybíróság ezt követően az egyedi normakontrollra irányuló, az Abtv. 26. § (1) bekezdésére alapított panasz alapján azt vizsgálta meg, hogy a Bjt. 21. § (6) bekezdése sérti-e a bírósághoz fordulás jogát mint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése részjogosítványát.
- [91] 4.1. A bíróvá történő kinevezéshez, illetve egy konkrét bírói álláshely betöltéséhez senkinek sincs alanyi joga. A közhivatal viselésének a jogát nem lehet a közhivatal gyakorlásához való jogként értelmezni, e jog alkotmányos tartalmát tekintve „azt jelenti, hogy a törvényhozó minden magyar állampolgár számára egyenlő feltételekkel köteles biztosítani a közhivatalhoz való hozzáférés lehetőségét, és a közhivatal viselése az állampolgár rátermettségével, képzettségével és szakmai tudásával összefüggő feltételekhez köthető” {3074/2013. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [21]}.
- [92] A bíróvá válás, a bíróvá történő kinevezés (áthelyezés) feltételeit és az ennek alapjául szolgáló eljárásrendet az Alaptörvénnyel összhangban a jogalkotó határozza meg. A konkrét bírói álláshely vonatkozásában pedig a jogszabályokkal összhangban a pályázatot kiíró jelöli meg az álláshely betöltésének feltételeit. Az Alaptörvényből nem következik a bírói álláshely elnyerésének egy konkrét módja, több megoldás is alkotmányos lehet.
- [93] A bírói pályázati eljárás lényege a „jogszabályi, valamint a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket teljesítő” pályázók közül „a legalkalmasabb jelölt” kiválasztása [Bjt. 7. § (1) bekezdés]. A döntés tartalma a hatályos törvényi előírások szerint nem kötött abban az értelemben, hogy a vonatkozó jogi normák alapján az egyébként megfelelő, alkalmas pályázók közül a legalkalmasabb jelölt kiválasztása nem jelent automatizmust. Nem feltétlenül az objektív pontszámok alapján első helyen álló pályázó nyeri el az állást, ezen túlmenően is van mérlegelési lehetőség. Ugyanakkor a jogalkotó igyekezett minimálisra szorítani „a szubjektív elemek felmerülésének lehetőségét” (Abh., Indokolás [81]) és egyúttal a döntés szubjektívvá és diszkrecionálissá válását. Amennyiben a szubjektív szempontok megelőzik az objektív, előrelátható szempontokat, akkor azt

külön, írásban indokolni kell, a Bjt. a BT, a bíróság elnöke és az OBH elnöke esetében is rögzíti az erre vonatkozó indokolási kötelezettséget, sőt rangsorfordítás során még az OBTh. előírásait is figyelembe kell venni. Az önkényes döntés kizárását illetően garanciális jelentőségűek a pályázati eljárás rendszerébe épített ellensúlyok, az, hogy a pályázati eljárásban több szerv vesz részt, és e szervek „egymásra utaltan, egymást kontrollálva és kiegyensúlyozva” működnek együtt (Abh., Indokolás [73]).

- [94] Ezzel szemben az eljárás maga nagymértékben kötött, a jogalkotó a pályázat benyújtásától kezdve az abban részt vevő szervek feladatán és eljárási lépésein keresztül az értékelési szempontokig minden eljárási szakaszt részletesen szabályozott a Bjt.-ben és a KIMr.-ben. Az „eljárás egészének – különösen a pályázati rangsor kialakítása során kizárólagosan figyelembe vehető szempontoknak [Bjt. 14. § (4) bekezdés] – törvényi rendezettség” (Abh., Indokolás [81]) az önkényességet kizáró garanciaként értelmezhető.
- [95] Összefoglalva a fentieket: a nyertes pályázó személyéről jogszabályban rögzített objektív szempontok alapulvételével, de a jogszabály által nem meghatározott szubjektív szempontokat sem kizárva, mindazonáltal kötött eljárási rendben születik döntés. A jogalkotó nem általában a szubjektív mérlegelés, hanem az önkényesség kizárására törekedett.
- [96] 4.2. Mindazonáltal az eljárásba épített garanciákon (például: a rangsor elsődlegessége, az indokolási kötelezettség, az OBT vétőjoga stb.) túl a jogszabályi előírások betartásának általános, Alaptörvényen alapuló biztosítéka a bírói kontroll. A jogszabályban nem rögzített szempontokon alapuló mérlegelés (például: a szubjektív pontszámok megállapítása és a rangsorfordítás) nyilvánvalóan kívül esik a bíróság által vizsgálható tartományon, ugyanakkor fontos és indokolható mozgásteret jelent a bírósági munkáltató számára a bíró-munkavállaló személyének kiválasztásakor. Ugyanakkor a vesztes pályázó által a bírósághoz benyújtható kifogás terjedelme nem fedi le a jogszabályi előírások betartásának ellenőrizhetőségét a következők szerint.
- [97] A kifogás a Bjt. 21. § (6) bekezdése értelmében alapvetően csak a nyertes pályázó alkalmasságát érintheti, csak arra lehet hivatkozni, hogy a nyertes eleve nem teljesíti a jogszabályi vagy a pályázati felhívásban meghatározott feltételeket. Ez azt jelenti, hogy a kifogás akkor lehet eredményes, ha a nyertes pályázó – a kifogást benyújtó, vesztes pályázó ismeretei és bizonyítékai szerint – eleve nem volt alkalmas jelölt. {A Bjt. 2020. április 1-jén hatályba lépett módosítása kiegészítette a szabályozást, és ezt követően az eljárás során – tehát nem a pályázat eredményével összefüggésben – kifogás nyújtható be arra hivatkozással is, ha a pályázatot elkészség vagy a hiányok pótlásának elmaradása miatt utasították el [Bjt. 13. § (3) bekezdés, 13/A. §].}
- [98] Az Alkotmánybíróság egyetlen kivételt azonosított, mégpedig az OBT rangsorfordítás esetében szükséges egyetértésének a meglétére vonatkozó vizsgálatot. Az Abh. szerint rangsorfordítás esetében a törvényesség, valamint a diszkrecionális döntés elkerülésének biztosítéka az OBT egyetértési joga (vétőjoga), és e „testület egyetértésének hiányában nem születhet a törvény előírásainak megfelelő kinevezésre irányuló felterjesztés a köztársasági elnök részére. A bírói tanács által el nem utasított – azaz alkalmasnak tartott – pályázó számára biztosított jogorvoslati jog pedig nemcsak a kinevezett személy törvénynek és a pályázati kiírásnak megfelelőségére terjed ki, hanem az OBT egyetértése meglétének vitathatóságára is.” (Abh., Indokolás [110]) Az Abh. tartalmilag arra a következtetésre jutott, hogy rangsorfordításkor a kiválasztási eljárás rendjébe beépített garanciák (lényegében azok az elemek, amelyeket az Alkotmánybíróság jelen határozatában jogszabályi rendezettség, objektivitás és ellensúlyok címszó alatt azonosított) és az OBT egyetértési joga, illetve az egyetértés meglétének bíróság általi vizsgálhatósága együttesen alkalmasak arra, hogy kizárják a pályázat elbírálójának önkényes, diszkrecionális döntési lehetőségét. Az Abh.-nak a jelen ügy elbírálása szempontjából is jelentős megállapítása volt az, hogy a kifogás „kiterjed az eljárás valamennyi releváns, a döntés szempontjából meghatározó jelentőségű elemére” (Abh., Indokolás [111]). A pályázati eljárásnak a rangsorfordítást érintő részét illetően tehát a bírósághoz fordulás joga nem korlátozott.
- [99] E kivételtől eltekintve nem alapítható kifogás magára a kiválasztási eljárás jogszabály-ellenességére sem tartalmi, sem eljárási szempontból.
- [100] 4.3. Közhivatal viseléséhez senkinek nincs alanyi joga, ugyanakkor a bírói pályázati eljárásban való részvétel lehetősége mindenki számára nyitott, és annak során a jogszabályba foglalt előírások a pályázati eljárásban részt vevő állami szerveket kötik. A jogalkotónak biztosítania kell ezen előírások betartását és számonkérhetőségét. A pályázatban részt vevőknek ahhoz mindenképpen joguk van, hogy benyújtott pályázatukat a jogszabályi előírások alapján és a jogszabályban lefektetett eljárásrendben bírálják el. Ebben a vonatkozásban számukra a jogszabály igényt keletkeztet.

- [101] 4.3.1. Amint fentebb említésre került, a nyertes pályázó személyéről való döntés tartalmilag nem kötött, az objektív elemeken kívül szubjektív elemeken is múlik, ezért a mérlegelés tartalmilag nem is bírálható felül. De maga a kiválasztási eljárás viszont önkényességet kizáró garanciákkal körbezárt. A legalkalmasabb jelölt kiválasztásának egyik legfőbb garanciája maga a pályázati rangsorjogszabályban rögzített és nagyobb-részt objektív szempontok szerint történő felállítás. A pályázati eljárás a BT-rangsor elsődlegességének az elvén nyugszik, így a rangsor az egész pályázati eljárást determinálja: a) a nyertes pályázó csak az első három helyezett közül kerülhet ki; b) még a második/harmadik helyezett favorizálására is csak bizonyos feltételek esetében van mód (indokolási kötelezettség, OBT egyetértése); c) ha a BT által első helyen rangsorolt pályázó nyeri el a kiírt álláshelyet, az OBH elnöke az OBT becsatornázása nélkül dönthet a pályázatról.
- [102] Ennek ellenére egyáltalán nem biztosított az egyébként jogszabályi rendelkezéseken alapuló pontszámok megállapításának és az ennek eredményeképpen felállított rangsornak a kontrollja. Hiányzik az eljárásban annak az ellenőrizhetősége, hogy a vesztes pályázó objektív pontszámait a valóságnak megfelelő tények és adatok alapján, illetve a pontszámait összességében a jogszabályi előírásoknak megfelelően számították-e ki, a bírósághoz benyújtható kifogás ugyanis nem alapítható a pontszámok megállapításának a hibájára. Ha pedig esetleg maga a rangsor felállítása sem felel meg a jogszabályoknak, az relativizálja a valóban alapvető jelentőségű, egyéb garanciális elemeket.
- [103] Amint azt az Abh. is megfogalmazta, a kifogásra vonatkozó előírások „abban az esetben nem lennének az Alaptörvénnyel összhangban lévők, ha nem fednék le az összes érdemi döntési pontot” (Abh., Indokolás [107]). Márpedig a jogszabályi rendelkezések alapján végzett pontszámítás a vesztes pályázó tekintetében és az ennek eredményeképpen történő rangsorfelállítás „érdemi döntési pont” a bírói pályázati eljárásban, e döntés bírósági kontrolljának a hiánya – a bírósági út igénybevételeének lehetetlensége – korlátozza a bírósághoz fordulás jogát.
- [104] Hangsúlyozandó: alkotmányjogi szempontból nem tekinthető problematikusnak a kiválasztási eljárásba épített szubjektív elemek és a mérlegelés lehetősége (például a BT szubjektív pontszámai vagy a rangsorfordítás lehetősége), ezzel szemben az aggályos, hogy a kiválasztási eljárás kimenetele szempontjából döntő jelentőségű pontszámítás jogszabályban rögzített, mérlegelést nem igénylő elemeinek – a vesztes pályázó saját pontszámai tekintetében – nincs semmilyen kontrollja.
- [105] 4.3.2. A pályázati eljárás – a pontszámításon túlmenően is – az önkényesség kizárása érdekében kötött, ezzel összhangban a Bjt. 20. § (1) bekezdés *bb)* pontja általánosságban is úgy rendelkezik, hogy „[e]redménytelen a pályázat, ha [...] a pályázat elbírálása során az elbírálási folyamatban résztvevők eljárási szabálysértést követtek el”. A pályázók erre vonatkozó észrevételeinek figyelembevételére, elbírálására vonatkozó előírást a jogszabály azonban nem tartalmaz. Az eljárási szabálysértést a részt vevő döntéshozók vagy a pályázó(k) is jelezhetik, az ezzel kapcsolatos konzekvenciát, a pályázat eredménytelenségét pedig az OBH elnöke állapítja meg. Ugyanakkor a vesztes pályázó a bíróság előtt nem hivatkozhat arra, hogy esetében – ebben az összefüggésben – eljárási szabálysértésre került sor. Mindez akár az eljárásba épített, fontos jogszabályi garanciák erodálásához is vezethet.
- [106] Az a tény, hogy a Bjt. 21. § (6) bekezdése kizárja az olyan, a vesztes pályázókkal szembeni, az eljárás végeredményére potenciálisan kiható eljárási szabálytalanságra alapított kifogást, a vesztes pályázók tekintetében szintén a bírósághoz fordulás jogának, a bírósági úthoz, a bíróság általi döntéshez való jognak a korlátozása.
- [107] Fontos rámutatni, hogy az Alkotmánybíróság a fentiek szerint jelen döntésében nem általánosságban állapítja meg a bírósághoz fordulás jogának korlátozását, hanem azon norma vonatkozásában, amely a bírói felülvizsgálat kereteit határozta meg a konkrét eljárásban.
- [108] 4.4. A „tisztességes eljáráshoz való jog részét képező részjogosultságok [...] korlátozására az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt, szigorú követelményeket támasztó szükségességi-arányossági teszt alkalmazásával lehetőség van” {17/2015. (VI. 5.) AB határozat, Indokolás [103]}. Az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésébe foglalt alapjogi teszt értelmében alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.
- [109] Mivel a szabályozás a kifogás révén amúgy is megteremtette a bírósághoz fordulás lehetőségét, ezért nem indokolható az olyan, adott esetben számítási vagy egyéb eljárási hibára visszavezethető téves döntések bírósági felülvizsgálhatóságától elzárni a vesztes pályázót, amelyek pályázati eljárásban részt vevő szervek döntési

hatásköreit nem csorbítják. Ebben az összefüggésben nem azonosítható olyan más alapvető jog vagy alkotmányos érték, amely az alapjog-korlátozás indokául szolgálhatna.

- [110] Következésképpen megállapítható, hogy sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését az a szabályozás – a Bjt. 21. § (6) bekezdésének a „4. § (1) bekezdés a), c), d), f), és g) pontjában, a 4. § (2) bekezdésében, valamint az 5. § (1) bekezdésében meghatározottak szempontjából vizsgálja”, továbbá „kizárólag a pályázati feltételek teljesülését vizsgálja” szövegrésze –, amely kizárja a bírósághoz fordulást abban a tekintetben, hogy a bírói álláshelyre pályázók pontszámának a megállapítása és az ezen alapuló rangsor felállítása, illetve a pályázati eljárás lefolytatása megfelelt-e a kifejezetten jogszabályban rögzített előírásoknak.
- [111] Az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes előírásokat az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján megsemmisítette. Ennek következtében a Bjt. érintett második és harmadik mondata értelmezhetetlenné válna, ezért a jogbiztonság érdekében az Alkotmánybíróság e rendelkezéseket is megsemmisítette a rendelkező rész 1. pontjában foglaltak szerint. A szoros tartalmi összefüggésre tekintettel a megsemmisítés kiterjed továbbá a Bjt. 21. § (4) bekezdésének „ , ha a nyertes pályázó esetében a bíróvá történő kinevezés e törvényben meghatározott feltételei nem állnak fenn, illetve ha a nyertes pályázó a pályázati kiírásban szereplő feltételeknek nem felel meg” szövegrésze is, mivel e rendelkezés egyébként alkalmazhatatlanná válna.
- [112] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a kifogás intézményének azonnali, korlátok nélküli kiterjesztése jogbizonytalanságot okozhat, ezért az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (4) bekezdése alkalmazásával 2021. szeptember 30-i hatállyal semmisítette meg a normát. Ez biztosítja, hogy az alaptörvény-ellenes jogi helyzet ne maradjon fenn indokolatlanul hosszú ideig, ugyanakkor a jogalkotó számára kellő idő álljon rendelkezésre a kifogás intézményének az Alaptörvénnyel összhangban álló újraszabályozására. A *pro futuro* megsemmisítésre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (2) bekezdése szerinti jogkövetkezmény – alkalmazási tilalom – elrendelésére az Abtv. 45. § (4) bekezdése szerinti szempontokat mérlegelve nem látott indokot.
- [113] 5. A határozat Magyar Közlönyben való közzététele az Abtv. 44. § (1) bekezdésének első mondatán alapul.

Budapest, 2021. március 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Dienes-Oehm Egon
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Schanda Balázs
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szabó Marcel
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szalay Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Dr. Horváth Attila alkotmánybíró különvéleménye

- [114] A határozat rendelkező részének 2. pontját arra tekintettel nem szavaztam meg, hogy álláspontom szerint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.Kpk.45.731/2016/2., 26.Kpk.45.745/2017/5., 17.Kpk.45.771/2017/2. és 30.Kpk.45.874/2017/2. számú végzései vonatkozásában visszautasításnak lett volna helye.
- [115] Az indítványozó ezen végzéseket lényegében az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszával támadott jogszabályi rendelkezések alapján vitatta. E tekintetben maga a határozat is rögzíti, hogy „[a]z alkotmányjogi panasz tehát egyértelműen a Bjt. előírásai ellen irányul, ezért a bírói döntés vonatkozásában megalapozatlan”. Ezen túlmenően a határozat indokolásának IV.3.2. pontjában (Indokolás [87] és köv.) kifejtett indokolás értelmében az Alkotmánybíróság valójában nem vizsgálta a bírósági végzések tekintetében a megjelölt bizonyítékok, érvek megalapozottságát, mert gyakorlata szerint „[a] tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.”
- [116] A határozatban az indokolás alapjaként hivatkozott, idézett alkotmánybíróági döntések az alkotmányjogi panasz befogadását visszautasító végzések. Következésképpen az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a konkrét ügyben a támadott bírói végzések esetében benyújtott alkotmányjogi panasz elutasítása alapjaként szolgáló indokolás visszautasítás tartalmú. Az Abtv. 64. §-a értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadását követően is visszautasíthatja végzésben az indítványt, még olyan esetekben is, amikor az érdemi vizsgálat során utóbb nyilvánvalóvá válik az Abtv. 29. §-a szerinti befogadási feltétel hiánya.
- [117] Álláspontom szerint az érdemi vizsgálat során az Abtv. 64. § d) pontja alapján visszautasításnak van helye, amennyiben utóbb bebizonyosodik, hogy az alkotmányjogi panasz a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának olyan felülvizsgálatát célozta, amelynek folytán az Alkotmánybíróság „burkoltan” negyedfokú bírósággá válna. Így döntött az Alkotmánybíróság a 3286/2020. (VII. 17.) AB végzésben (Indokolás [16]–[24]), valamint a 3306/2017. (XI. 24.) AB határozatban (Indokolás [64]).
- [118] Erre figyelemmel helyesebbnek tartottam volna a bírói döntések tekintetében az indítványok visszautasítását az elutasítás helyett.

Budapest, 2021. március 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre alkotmánybíró különvéleménye

- [119] A határozat rendelkező részének 1. és 2. pontját és az indokolás vonatkozó részeit az alábbiak miatt nem támogatom.
- [120] 1. A többségi határozat a megsemmisítést arra alapozza, hogy a pályázati eljárásban a jogszabályi rendelkezéseken alapuló pontszámok megállapításának és az ennek eredményeképpen felállított rangsornak nem biztosított a kontrollja. A határozat azt is rögzíti, hogy az eljárásban hiányzik annak az ellenőrizhetősége, hogy a vesztés pályázó objektív pontszámait a valóságnak megfelelő tények és adatok alapján, illetve a pontszámait összességében a jogszabályi előírásoknak megfelelően számították-e ki.
- [121] Álláspontom szerint az Alkotmánybíróságnak megsemmisítés helyett mulasztást kellett volna megállapítani az Abtv. 46. § (2) bekezdés c) pontja alapján, tekintettel arra, hogy a vizsgált jogi szabályozás Alaptörvényből levezethető lényeges tartalma hiányos.
- [122] Az Abtv. 46. § (1) bekezdése nem lehetőségként biztosítja a mulasztás megállapíthatóságát, hanem kötelezettségként: azaz, ha az Alkotmánybíróság megállapítja a mulasztás tényét, akkor annak kimondása mellett határidő tűzésével felhívja a jogalkotót a mulasztás pótlására [vö. Abtv. 46. § (1) bekezdés].
- [123] Az Alkotmánybíróság az Abtv. ezen kógens szabályától akkor sem térhet el, ha az alaptörvény-ellenesség a norma megsemmisítésével is feloldható lenne. Másként fogalmazva, az Alkotmánybíróság az alaptörvény-ellenes-

ség jogkövetkezményei között nem válogathat, még akkor sem, ha úgy ítéli meg, hogy a választott megoldás egyszerűbb vagy praktikusabb lenne, mint amit a törvény előír.

- [124] 2. A rendelkező rész 2. pontja az alkotmányjogi panasz egyes elemeit elutasítja. Véleményem szerint azonban ezen indítványi elemeket az Alkotmánybíróságnak nem el, hanem – az Abtv. 64. § d) pontja alapján – vissza kellett volna utasítania, tekintettel arra, hogy az elutasítás olyan okokra vezethető vissza (az alkotmányjogi összefüggés hiánya, a bíróság által megállapított tényállás hibás volta, a bírói jogértelmezés hibája), amelyek az Alkotmánybíróság gyakorlata alapján visszautasítást vonnak maguk után {lásd pl. 3306/2017. (XI. 24.) AB határozat, Indokolás [64]}.

Budapest, 2021. március 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Imre
alkotmánybíró helyett

Dr. Salamon László alkotmánybíró különvéleménye

- [125] Tekintettel arra, hogy az indítványozó nemperes eljárásokkal kapcsolatban állította az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét, a jelen ügyben is fenntartom a 3375/2018. (XII. 5.) AB határozathoz írt különvéleményemben összefoglaló jelleggel megfogalmazott álláspontomat: „Mint ahogy azt több korábbi, általam írt párhuzamos indokolásban és különvéleményben [35/2015. (XII. 16.) AB határozat, 3340/2017. (XII. 8.) AB végzés, 3179/2018. (VI. 8.) AB határozat] kifejtettem, nézetem szerint kétséges, hogy az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében megfogalmazott alapjogvédelem (ti. a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog) kiterjed-e a nemperes eljárásokra is, tekintettel ezen alaptörvényi rendelkezés pontos szövegére: »Mindenkinek joga van ahhoz, hogy [...] valamely perben a jogait és kötelezettségeit [a] bíróság tisztességes [...] tárgyaláson [...] bírálja el.« A jelen határozat – az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatát követve – az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított megsemmisítéssel túllép ezen alaptörvényi rendelkezés textuális értelmezésén, azonban továbbra is adós marad ezen – nézetem szerint – kiterjesztő alaptörvény-értelmezés magyarázatával, dogmatikai levezetésével.” (Indokolás [148])

- [126] Mindezekből következően a határozat rendelkező részének 1. és 2. pontját nem tudtam támogatni.

Budapest, 2021. március 9.

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
az aláírásban akadályozott
dr. Salamon László
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1592/2016.
Közzétéve a Magyar Közlöny 2021. évi 62. számában.

• • •